

Den utvidede utenriks- og konstitusjonskomite
Møte torsdag 19. oktober 1961 kl. 13.

Møtet ble ledet av formannen, F i n n M o e .

Til stede var: Bondevik, Braadland, Kjøs, Langhelle, Langlo, Finn Moe, Nordahl, Erling Petersen, Jakob Pettersen, Røiseland, Reiulf Steen (for Rakel Seweriin), Borten, Dahl, Hareide, Hegna, Hønsvold, John Lyng, Johs. Olsen, Treholt, Watnebryn og Ingvaldsen.

Formannen: Jeg har sammenkalt dette møte med noe kort varsel, men det skyldes den henstilling som presidenten i stortingsmøtet i dag rettet til oss om å handle raskt, og den er senere blitt gjentatt privat overfor meg. Det er da særlig med tanke på at vi jo helst burde være ute med denne protesten før den berømte 50 megatonns bomben eksploderer.

Jeg sammenkalte da dette møte for at vi her kunne drøfte hvordan vi skulle gå fram, og hva vi eventuelt skal gjøre og si. Med hensyn til fremgangsmåten er det jo spørsmål om vi skal gi denne protesten en bestemt adresse eller sende den et bestemt sted. Jeg tror ikke det har så veldig stor hensikt å henvende seg til det Øverste Sovjet. Det må i tilfelle skje gjennom Utenriksdepartementet her, som anmoder vår ambassade i Moskva om å overlevere protesten i det sovjetrussiske utenriksdepartement med anmodning om at den blir gjort kjent for det Øverste Sovjet. Dette siste kan man vel gå ut fra ikke blir gjort, og at protesten i det hele tatt ikke får noen publisitet i Sovjet.

Men jeg kunne tenke meg følgende fremgangsmåte, som jeg her bare vil fremkaste til overveielse, at vi vedtar en uttalelse som vi da anmoder Regjeringen om eventuelt å slutte seg til og oversende til De forente nasjoner med anmodning om at den blir oversendt den politiske komite, som jo nå sitter sammen og har nettopp dette spørsmålet til behandling, og at den dessuten blir sirkulert som et FN-dokument. Det er jo det at man i FN bare sirkulerer dokumenter som kommer fra medlemsstatenes regjeringer, altså dokumenter som regjeringene selv ber om må bli sirkulert, og andre har ingen sjanse til å få gjort det.

På denne måten ville vi, skulle jeg gå ut fra, få noe større publisitet i pressekreterer i FN. Vi ville dessuten komme i kontakt med samtlige delegasjoner, som ville få tilstillet dette dokumentet, og det er mulig for de norske representanter i den politiske komite å henlede oppmerksomheten nettopp på dette. Dette vil vel kanskje også være den fremgangsmåte som har den største generende virkning - om jeg skal si det slik - for Sovjet-Samveldet.

For at vi kunne ha noe å drøfte med hensyn til hva det skal stå i denne erklæringen, har jeg tillatt meg å utarbeide et utkast bare som et diskusjonsgrunnlag. Man diskuterer jo bedre når man har en konkret tekst foran seg.

Etter min oppfatning må uttalelsen være kort for at den skal bli lest. Noe mangfoldig og langt dokument har det ingen hensikt å vedta. Etter min oppfatning står vi oss på å holde uttalelsen i en rolig, men alvorlig og inntrengende tone, slik at

det i den alminnelige opinion gjør det inntrykk at her er det ikke tale om noen propaganda, her er det virkelig tale om en ganske alvorlig affære.

Jeg har som sagt laget et utkast, som bare må betraktes som et diskusjonsgrunnlag. Jeg kunne da tenke meg at vi kunne ta et møte i morgen kl. 13 eller lørdag kl. 10, alt etter som medlemmene ønsker det og finner det hensiktsmessig, og at vi så kunne oversende saken til Presidentskapet. Den vil da ligge klar til å kunne vedtas før frontaledebatten begynner, og så oversendes Regjeringen med en gang og være i New York samme dag.

Det var det jeg hadde å si.

Borten: Jeg har et spørsmål. Jeg så i avisene i dag at Norge har hatt et innlegg i spesialkomiteen i FN nettopp om det samme, hvor Offerdal hadde uttalt at han var med på en resolusjon om akkurat samme tema sammen med 23 andre nasjoner. Vil ikke en henvendelse attpå at Norge har uttalt seg, virke mal à propos om den adresseres til FN?

Formannen: Nei, jeg synes ikke det, for vi understøtter jo på den måten meget sterkt både det vi har sagt, og den resolusjon som vi er med på.

Borten: Men man må vel fra før ha den følelsen i FN at den norske regjering og det norske Storting står bak vår delegasjon i den resolusjonen som er tatt.

Det var bare dette spørsmålet jeg ville reise.

Røiseland: Når det gjeld sjølve innhaldet av dette, så har eg sett på det nokså fort, og har ikkje så mykje å seie på det, men det er sjølve forma eg ikkje er samd i. Dette tar til slik:

"Det Norske Storting vil rette en inntrengende og alvorlig henstilling til De forente nasjoner og de ansvarlige regjeringer ..." osv.

På den måten blir jo Regjeringa nesten eit ekspedisjonskontor for Stortinget, det må ho ikkje vere. Det er jo Regjeringa som etter vår konstitusjon skal opptre utover på vegner av landet, og ikkje Stortinget. Eg meiner at vi her må sende ei oppmoding til Regjeringa og be ho gjera slik og slik. Vi må ikkje forme det på ein slik måte at Regjeringa faktisk berre blir eit ekspedisjonskontor for Stortinget. Det trur eg er gale, reint konstitusjonelt.

Formannen: Jeg kan være enig i at vi gjør det i den form at vi henstiller til Regjeringen å gjøre det og det.

John Lyng: Formannen streifet først tanken om å sende protesten fra Stortinget til det Øverste Sovjet, for så å avvise tanken. Det var jo hr. Hønsvald som reiste saken, og han formulerte da denne tanke nokså klart og skarpt, og hans uttalelse ble meget vel distribuert over kringkastingen og pressen. Den tanken har til en viss grad vunnet ganske sterk anklang blant folk. Uten at jeg vil solidariserer meg med hr. Hønsvald rent generelt - jeg tok jo forbehold da det gjaldt dette spesielle

spørsmål - tror jeg at det kanskje vil virke litt som å hoppe opp som en løve og dette ned som en skinnfell, hvis man nå avviser den tanken, og vi opplever kanskje at det blir tatt opp forslag om det i stortingsalen.

Jeg vil bøye meg for det hvis det er avgjørende innvendinger mot en slik fremgangsmåte - det er ikke min idé. Men jeg tror man skulle reflektere litt nærmere over det, før man skyver den fremgangsmåten helt til side.

Ingvaldsen: Jeg er tilbøyelig til å mene at her må det være Regjeringen som trer i aksjon. Om det da er riktig at det skjer etter anmodning fra Stortinget, kan jo dette godt la seg gjøre. Jeg synes også det er riktig at Regjeringen bringer saken videre til FN, eventuelt som en ekstra understøttelse av den resolusjonen eller hva det er, som er i sving der borte. Jeg har ingen lyst på at vi skal begynne å sende noter til Sovjet direkte. Det er ikke noe morsomt å få noter fra Sovjet, og jeg tror vi kan få noen i retur som vel kan skaffe oss atskillig mindre glede.

Når det gjelder det som står her, er det kanskje ikke grunn til å gå inn på selve teksten nå, men jeg mener det her faktisk står en alvorlig henstilling til De forente nasjoner om å stanse med atombombep prøver, og de har jo ikke holdt på med det der.

Formannen: Jeg er enig i det.

Ingvaldsen: Det er en ting til også. Her står det: "Bakgrunnen for denne henstillingen er at fortsatte prøver kan komme til direkte å true det norske folks helse." Jeg mener at skal vi henvende oss til FN, får vi tenke litt på andre folk enn akkurat oss også.

Bondevik: Eg er ikkje så heilt sikker på om det er den rette vegen i denne situasjonen å gå til FN, spesielt etter at saka er teken opp frå norsk hald der borte. For meg står det slik at det truleg ville verka sterkare om Regjeringa i denne situasjonen gjekk til Sovjet, for me har alt nytta FN. Dessutan synest eg at dersom det er dei prøvene som no går for seg, ein særleg siktar til, og som ein reknar for å vera særleg alvorlege, så er det her litt for stor jamstelling mellom nasjonane. Det står då "de ansvarlige regjeringer", og det siktar då til visse regjeringer. Rett nok står det etterpå at i særdelesheit vil ein tenkja på desse 50 megatonns bombene.

Eg er ikkje så heilt sikker på at desse 50 megatonns bombene skal framhevast på denne måten. Bomber i det heile teke av ein liknande karakter, om dei ikkje er på 50 megatonn, er vel i og for seg så pass farlege at protesten i tilfelle bør vera meir generell.

Førebels ser eg det i all fall slik at i denne situasjonen vil det vera urimeleg å velja FN som forum for ein protest frå den norske regjeringa. Men eg er samd i at ein må gå gjennom Regjeringa, men det er vel ingen ting i vegen for at Stortinget kan oppmoda Regjeringa om å senda ein protest. Ho har gjort det før, så vidt eg skjønar, når det gjeld slike prøver, og på grunnlag av det siste som har hendt, og ikkje minst på grunn av den talen Krusjtsjov har halde, kan ein no taka opp att same

protesten og eventuelt gå den same vegen. Eg trur det vil ha dobbelt verknad, om saka frå norsk side er eller vert teken opp i FN, at ein dessutan går beinveges til den som ein i denne situasjonen spesielt sikter til. Vert det situasjonar der ein må sikta i første rekkje til andre regjeringar, så får me taka det spørsmålet opp og gå til dei. Men i dag er vel ikkje situasjonen den at vi på sett og vis skal prøva å pulverisera ansvaret, for kvar ansvaret er i dag, kan det ikkje vera tvil om.

Ingvaldsen: Jeg sitter og tenker litt mer over dette om hvordan en slik henvendelse skal skje og til hvem, og kommer mer og mer til at den bør skje til De forente nasjoner. Jeg tror også at en kanskje skulle ha litt klarere hentydning til selve atombombeprovne og de store prøvene, og ikke akkurat legge hovedvekten på nedfallet. I all fall må det ikke fremstå sånn at vi bare tar sikte på det norske folks helse her. Skal vi være med på en generell uttalelse fra FN, må den selvfølgelig også omfatte andre.

Jeg tror også det er galt av oss i litt lengre perspektiv å begynne med direkte henvendelser, når FN har tatt opp saken. Det er vel i grunnen litt av linjen for norsk politikk at vi skal la FN gå inn for sakene på alle medlemmers vegne, så vidt mulig, og ikke at de enkelte medlemmer skal begynne med direkte henvendelser, som kanskje ikke er helt harmoniske.

Jeg er også litt engstelig for å legge alt for stor vekt på nedfallet og de skadelige virkningene av det. Jeg var i FN for et par år siden, da de Gaulle begynte med prøvene nede i Sahara. Det ble da fra de afrikanske folk fremlagt et resolusjonsforslag som var meget sympatisk, men det refererte bare til de helsemessige virkningene, og det gjorde at Norge den gang ikke fant å kunne støtte forslaget, og heller ikke de fleste andre land i Europa og Amerika.

Man har faktisk drevet med atombombeprov, og man kan ikke se bort fra at det vil skje også videre. Det jeg mener er hovedpoenget her, er at russerne driver med atombombeprov etter å ha gått med på å avholde seg fra det, og kjører på uten varsel, og til og med med så svære bomber at hvis de skulle bruke disse, ville det jo ha helt katastrofal virkning. Det må etter min mening absolutt være hovedvekten.

Jeg har kiket gjennom sosialministerens redegjørelse i Stortinget i dag, og ser man litt nøyere på den og tar for seg de forskjellige kategorier av strålingsfare og virkningene, kommer man jo til at det som hittil har skjedd, er av særdeles liten helsemessig virkning. Jeg tror derfor ikke det rent saklig sett er grunnlag til å gjøre for meget ut av den siden av saken. En annen ting er også at både amerikanerne og russerne, så vidt jeg vet, i lange tider har drevet med konstruksjoner og utførelser som nettopp tar sikte på å redusere radioaktiviteten fra bomben, og så vidt jeg vet, mener amerikanerne å være kommet særdeles langt. Det er jo mange ting som spiller inn der, men det er ikke tvil om at man nå kan eksplodere sånne bomber med langt mindre radioaktiv virkning enn tidligere. Jeg skulle også anta, uten at jeg har noe som helst bevis for det, at russerne er kommet meget langt på det område. De er i all fall fullt klar over de farene som var tidligere. Jeg tror derfor ikke det har noen

særlig saklig tyngde å legge alt for stor vekt på strålingsfaren, men bombene i seg selv derimot er farlige nok.

Braadland: Jeg vil peke på en detalj i formuleringen her i utkastet, hvor det henvises til at "i særdeleshet vil Stortinget anmode Sovjet-Samveldets regjering om å avstå fra å prøve en 50 megatonns bombe." Jeg er enig med hr. Bondevik og hr. Ingvaldsen i at en slik direkte henvisning kanskje ikke har så meget for seg, og det ut fra et resonnement hvor jeg må gå litt tilbake i tiden. I Stalin-tiden forelå det planer om å snu elven Ob i Sibir sydover, og senere, i Krusjtsjovs tid, har det vært nevnt at det teknisk kunne gjennomføres ved diverse atomsprengninger. Siden denne 50 megatonns bomben er blitt annonsert i sovjetisk radio - noe som ingen av de andre sprengningene har vært - tror jeg det kan være en mulighet for at denne spesielle sprengningen har et sivilt formål. Og i så fall - hvis denne antakelsen om sprengning i Sibir er riktig - vil det bli en underjordisk sprengning, og da vil jo strålefarene bli minimal.

Bondevik: Eg høyrde på sosialministeren, men eg har ikkje lese utgreiinga hans. Likevel sit eg att med eit noko anna inntrykk enn det som hr. Ingvaldsen hadde. Konklusjonen på det som sosialministeren sa, var etter mi meining, etter å ha høyrd den, at på lang sikt visste ein svært lite om den faren som kan koma, både fordi ein ikkje har kome langt nok på det vitskaplege området og fordi ein etter alt å døma må ha ein lengre periode som grunnlag for å kunna konstatere t.d. den verknaden som det har på arvestoffet. Men dersom ein særleg studerer den delen av det som sosialministeren hevda, og konfererer det med det som ekspertar i vårt land har sagt, trur eg ein må seia at ekspertane i alle fall i dag er svært ottesame for at dei sprengingane som no går føre seg, på lengre sikt kan ha veldig alvorlege følgjer. Ei anna sak er at ein ikkje på det noverande tidspunktet kan føra prov for at det vil verta slik, og at det vil verta så gale som vitskapsmennene faktisk trur. Eg synest at heile utgreiinga til sosialministeren, med nokre få lyspunkt, var av temmeleg alvorleg karakter.

John Lyng: Jeg vil komme tilbake til spørsmålet om gjennom hvilke kanaler og på hvilken måte denne protesten skal sendes. Det er et spørsmål som vi må bli enige om så snart som mulig. Jeg vil gjerne understreke at det som er hovedsaken for meg - og det er vel tilfelle for alle andre - er at vi får en votering i Stortinget, slik at dette fremtrer som et klart stortingsvedtak. Jeg må si at jeg legger ikke så forferdelig stor vekt på måten dette stortingsvedtaket skal videreekspederes på, men jeg synes dette stortingsvedtaket vil bli svekket, hvis det formuleres som en henstilling fra Stortinget til den norske Regjering. Jeg synes man skulle prøve å unngå å forme vedtaket som en slik nær sagt ekspedisjonsmessig oversendelsesuttalelse, men formulere det som et klart og rent stortingsvedtak, slik som formannen for så vidt har gjort det i sitt rent foreløpige utkast. Om det så av Regjeringen skal sendes videre til FN eller til de russiske myndigheter, får være et underordnet spørsmål. Men rent personlig ville jeg synes vi sto sterkest hvis vi

sendte protesten direkte til Sovjet. Jeg vil på nytt gi uttrykk for en viss prinsipiell sympati for den tanke hr. Hønsvald skisserte i Stortinget, selv om jeg forstår at det kan by på praktiske vanskeligheter å gjennomføre dette akkurat på den måten.

For å vende tilbake til utgangspunktet vil jeg si at for meg er det hovedsaken at dette skal fremtre som et klart stortingsvedtak. Det bør etter min mening ikke fremtre som en henstilling til den norske regjering - det bør brukes helt andre språklige uttrykk.

Borten: Før jeg uttaler meg om min personlige oppfatning vil jeg gjerne rette en forespørsel til formannen. Det er i enkelte pressekreter versert forlydender om at det er gjort forsøk på å få til en felles interskandinavisk protest i anledning disse prøveeksplasjonene. Kan formannen si noe som bekrefter eller avkrefter dette, og i tilfelle noe om resultatet?

Formannen: Jeg må si at jeg er ikke helt orientert her. Jeg har forstått det slik at det nærmest var på privat hold det var reist mosjon for å få til en internordisk protest. Jeg har fått referatet fra det nordiske utenriksministermøtet, men jeg har ikke hatt tid til å lese det. Det har vært påstått at saken var oppe der, men om det er riktig, vet jeg altså ikke. Det er imidlertid ganske klart at svensk nøytralitet her jo kan skape visse vansker. Men i tilfelle man skulle gjøre det, ville jo det bli en historie som ville ta lang tid.

Kjøs: Det er riktig som det er blitt sagt, at komiteen jo må bli enig om den fremgangsmåte som skal brukes. Jeg vil for mitt vedkommende si at jeg synes det er en naturlig vei å sende Stortingets vedtak gjennom Regjeringen til De forente nasjoner. Om det der har vært tatt opp tidligere i en komite, kan ikke jeg skjønne at det kan stille seg noe hindrende i veien, for det er jo meningen at dette skal gå til den politiske komite. Det er ikke der saken er tatt opp før, og det er jo den komiteen som sitter og behandler disse spørsmål i De forente nasjoner i disse dager. Jeg mener at det ville være ganske naturlig - og for så vidt også det riktige tidspunkt - å sende det dit. Med hensyn til formen som dette vedtaket skal ha, er jeg selvsagt enig i at det må fremtre som et stortingsvedtak og ikke bare som en henstilling til Regjeringen, men det må jo gå an å forme det slik at det hensynet blir tilgodesett.

Når det gjelder hvilke kanaler det skal sendes frem gjennom, kan det jo nå adressaten ad forskjellige veier, men personlig synes jeg det ville være naturlig å la det gå til den politiske komite i FN.

Nordahl: Når det gjelder formuleringen av det vedtaket vi eventuelt skal gjøre, går jeg ut fra at den må noen av komitemedlemmene se nærmere på, for det kan jo tenkes at det bør gjøres visse endringer i dette første utkastet som formannen har lagt fram. Jeg vil gjerne antyde at f.eks. en representant for hvert parti sammen med formannen kunne komme sammen og se på formuleringen, for det er nokså vanskelig for hele den utvidede utenrikskomite å sitte her og finne formuleringer.

Jeg går ut fra at det vil være forholdsvis lett å finne fram til en formulering som kan bli vedtatt enstemmig i denne komite.

Når det da gjelder spørsmålet om hvem dette skal adresseres til, er jeg enig med formannen i at det bør adresseres til De forente nasjoner. Etter det som foreligger nå, har denne saken vært oppe i den spesielle komite, men en må vel regne med at den i tur og orden vil komme opp i selve generalforsamlingen. Da vil et slikt dokument som vi eventuelt sender, bli spredt nokså vidt og flest mulig vil få kjennskap til det. Hvis vi bare sender det til Moskva, tror jeg ikke det vil være mange som får tak i det utover dem som leser norsk presse. Jeg er litt på gyngende grunn her, men jeg vil gjerne høre om det ikke går an å gjøre det på den måten at man sender det både til De forente nasjoner og til Moskva i en eller annen form.

Ingvaldsen: Med kopi til Moskva?

Nordahl: Jeg vet ikke akkurat det, men jeg vil be om at en overveier spørsmålet om det ikke kan sendes begge steder. Jeg mener det er riktig at det prinsipielt går til De forente nasjoner for at det skal få den nødvendige verdenspublisitet, men jeg synes det må kunne gå an i en eller annen form samtidig å sende det til Moskva og gjøre oppmerksom på at det også er sendt til De forente nasjoner. Det er ikke uvanlig på den nasjonale front at man sender samme henvendelse til forskjellige steder, og det må kanskje også kunne gå an internasjonalt.

Borten: Det var noe av det samme som hr. Nordahl nevnte jeg gjerne ville komme inn på. Den rent formuleringsmessige side av saken tror jeg vi kan diskutere, og den anser jeg for underordnet i denne saken.

Når det gjelder spørsmålet om hvem det skal sendes til, er jeg enig med dem som har hevdet at det bør sendes til de sovjetiske myndigheter. Jeg ser det slik at her er det foretatt ting som antakelig kan medføre skadevirkninger for norske borgere på norsk territorium, og vi kan ikke ha noen forpliktelse på oss til bare å protestere mot slike hendelser gjennom FN. Jeg tror heller ikke det ville bli forstått ute blant vanlige folk hvis vi nå utelukkende rettet det til FN. Det var en spontan reaksjon i Stortinget på hr. Hønsvalds fremkastede tanke. Den fikk tilslutning fra alle som hadde ordet, og det ble konstatert av den norske presse. Hvis vi da vedtar dette i komiteen og i Stortinget i vedtaks form, følger vi ikke opp det som fikk tilslutning, men vi omdresser det til FN alene, og det tror jeg ikke er en brukbar fremgangsmåte. Jeg vil støtte den tanke som hr. Nordahl kom med, at man om mulig sender det til begge, men da kanskje helst på den omvendte måten: at vi sender kopien til FN og sender selve protesten til det land som har forvoldt angivelig skade på norsk territorium, norske liv og norsk helse.

Ingvaldsen: Når det gjelder spørsmålet om hvem som skal få denne protesten, var utenriksministeren også inne på det i sin redegjørelse i dag. Han sa:

"Hva kan Norge gjøre for å bidra til å få stanset prøvene? Regjeringen har overveid dette spørsmålet nøye og er kommet til at det som har størst utsikt til å gi praktiske resultater, er at vi er med på aksjoner i De forente nasjoner. Rent følelsesmessig er det meget som kan tale for at Regjeringen burde avgi en sterk protest i Moskva i tillegg til den henvendelse vi som kjent gjorde der straks etter at prøvene ble gjenopptatt. Men et FN-vedtak med bred tilslutning fra alle deler av verden vil ha større utsikt til å gjøre inntrykk. Regjeringen hilser med glede det initiativet som er tatt her i Stortinget for at denne Forsamling skal gi uttrykk for vårt ønske om at Sovjet-regjeringen må stanse prøvene."

Det er antakelig en viss overveielse som ligger til grunn for denne uttalelsen.

Hegna: I tilknytning til det som hr. Ingvaldsen nettopp sa, med henvisning til utenriksministerens tale, vil jeg peke på at utenriksministeren i sin tale også hadde et mer prinsipielt formet opplegg angående vår oppfatning av De forente nasjoner. Det kan være forskjellige oppfatninger av det, men jeg vil si at for så vidt som man er enig i det syn som utenriksminister Lange der gjorde gjeldende om at man plasserer De forente nasjoner sentralt, som en aktiv faktor i forbindelse med internasjonale problemer, vil det peke i retning av den fremgangsmåte som det her er lagt opp til i formuleringen, og at man må sørge for at denne uttalelsen også blir kjent for Sovjet-regjeringen, siden man jo direkte har henvist til de planer om eksplodering av en bombe på 50 megatonn som man har. Det er klart at man kan si at dette ville skje, likevel, men det kan ikke skade at man har et slikt spesielt avsnitt som på en eller annen måte henvender seg direkte til Sovjet.

Formannen: Jeg har tegnet meg selv. - Med hensyn til spørsmålet om adressen, hvor protesten skal sendes hen, har jeg i og for seg intet imot at den sendes til Sovjet-Samveldet. Jeg tror i grunnen det er bedre å sende den til den sovjet-russiske regjering, enn at vi - selv om det går via Utenriksdepartementet - skal henvende oss til det Øverste Sovjet.

Når jeg foreslo FN, var det, som jeg sa, på grunn av publisitetshensynet. Jeg tror protesten vil vekke atskillig større oppsikt hvis den sirkulerer som et FN-dokument, og at den vil ha en større del av det som man på engelsk kaller "nuisance value" - altså en større skadevirkning, om man vil - for Sovjet-Samveldet ved at Norge henleder alle De forente nasjoners medlemsstaters oppmerksomhet på saken og på hva vi mener om den.

Men jeg kan i og for seg godt akseptere forslaget om at vi sender protesten begge steder. Ettersom vi alle er enige om at dette må gå gjennom Regjeringen, men at Stortinget må uttale seg, kunne vi jo gjøre det på følgende måte, nemlig at vi rett og slett innleder det hele med å si at "Stortinget vil uttale"... - og så kommer vår uttalelse, og så si til slutt: "Stortinget anmoder Regjeringen om å sørge for at denne uttalelsen blir tilstilt den sovjet-russiske regjering og De forente nasjoner. "

Når det så gjelder teksten, er den, som jeg nevnte, helt "rå". Det er et utkast som er satt ned på papiret i all hast, fordi det er min erfaring at man diskuterer langt

bedre når man har et konkret forslag foran seg. Men det var nettopp hensikten at man skulle kunne endre det så meget man ønsker. Den beste metoden er da kanskje den å velge som det ble foreslått, en representant for hvert parti til å se nærmere på teksten. For enkelhetens skyld kunne man kanskje eksempelvis anmode disse som blir valgt, om å velge to stykker som kunne utarbeide et utkast, for det er vel praktisk å være så få som mulig når man skal gjøre dette.

Kan komited medlemmene være noenlunde enige i den oppsummering som jeg her har foretatt? - Så får da hvert parti foreslå sin representant.

Jakob Pettersen: Jeg foreslår hr. Finn Moe.

Borten: Jeg foreslår hr. Braadland.

Røiseland: Eg gjer framlegg om hr. Langlo.

John Lyng: Jeg foreslår hr. Kjøs.

Formannen: Jeg vil gjerne be om at en annen overtar min oppgave, for jeg har hele formiddagen i morgen besatt.

Watnebryn: Jeg foreslår hr. Hønsvald.

John Lyng: Ja, hr. Hønsvald bør ikke slippe fra sitt farskap.

Formannen: Blir det hr. Bondevik som kommer fra Kristelig Folkeparti?

Bondevik: Ja, det vert vel det.

Formannen: Så er det et annet spørsmål. Når foreslår medlemmene at vi møtes igjen - enten kl. 13. 30 i morgen eller lørdag formiddag?

Jakob Pettersen: Vi må ha det i morgen.

Watnebryn: Det er mange som skal i møte lørdag formiddag, så det må bli i morgen.

Formannen: Skal vi da si at vi møtes i morgen kl. 13.30? - Jeg går da ut fra at utvalget har en enstemmig innstilling å forelegge oss.

Johs. Olsen: Hr. Hareide og jeg kan ikke møte da.

Borten: Kan vi ikke ta det før kl. 13?, når det er slik. - Jeg kan ikke møte kl. 13, men det spiller jo ingen rolle.

Den utvidede utenriks- og konstitusjonskomite

Møte torsdag 19. oktober 1961 kl. 13

Formannen: Hvordan er det kl. 12?

Ingvaldsen: Det er det samme for meg, jeg kan ikke møte i det hele tatt.

Formannen: Jeg går da ut fra at det er enighet om at vi møtes kl. 12.

Møtet hevet kl. 13.45.